

„Dni zdravých žíl“ od 2.3.2010 v ambulanciách všeobecných lekárov

www.opuchnutenohy.sk

www.vpl.sk

Peter Lipták (Bratislava), Pavol Štec (Kežmarok)
XXXI. Výročná konferencia SSVPL SLS Bojnice, 22.10.2010

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Prečo „Dni zdravých žíl?“

- ✓ Identifikácia CHVO ako závažného ochorenia, získanie dôležitých dát zo Slovenska – pacienti, VL
- ✓ Edukácia pacientov (lepšia spolupráca pacientov a lekárov)
- ✓ Správny postup pacientov od všeobecného lekára k špecialistom, od jednoduchých ochorení k zložitejším formám

„Ak začneme liečbu pacientov už v prvých štádiách (C0 – C2), úplne predídeme komplikáciám CHVO...“

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Starostlivosť o pacientov s CHVO

Spolupráca 3 odborných spoločností lekárov:

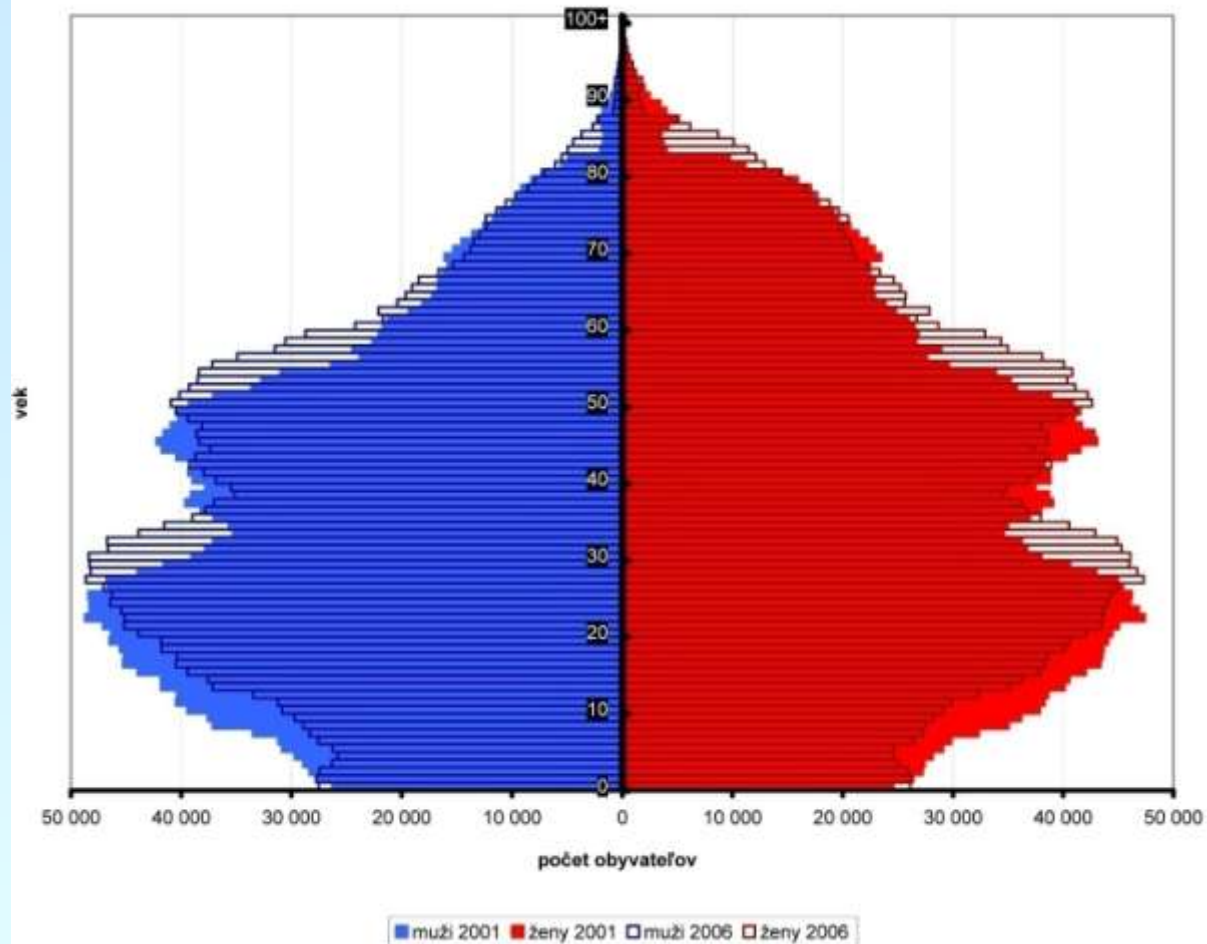

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Veková štruktúra obyvateľstva Slovenskej republiky, 2001 a 2006 (stav k 31.12.)

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

CHVO: časté , nediagnostikované a neliečené?

- ✓ počiatkové symptómy sú často neliečené, ale signalizujú, že sa začal zápalový proces (skorá leukocyto-endotelová interakcia)
- ✓ symptómy ukazujú, že sa už začal chronický zápalový stav a časom progres CHVO do závažných štádií
- ✓ **úprava životosprávy, správna kompresívna a farmakologická liečba už u všeobecného lekára predchádzajú progresii ochorenia**

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

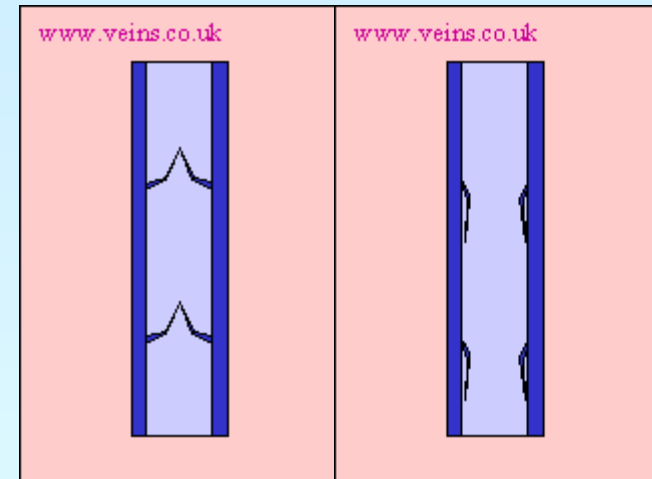
kým nie je neskoro

Čo je CHVO??

Chronické venózne ochorenie (CHVO)

je definované ako abnormálne fungovanie venózneho systému v dôsledku chlopňovej nedostatočnosti s/alebo/bez pridruženej obštrukcie, ktorá môže postihnúť povrchový žilový systém, hlboký žilový systém, alebo obidva.”

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Leukocyto-endotelová venózna interakcia ???

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

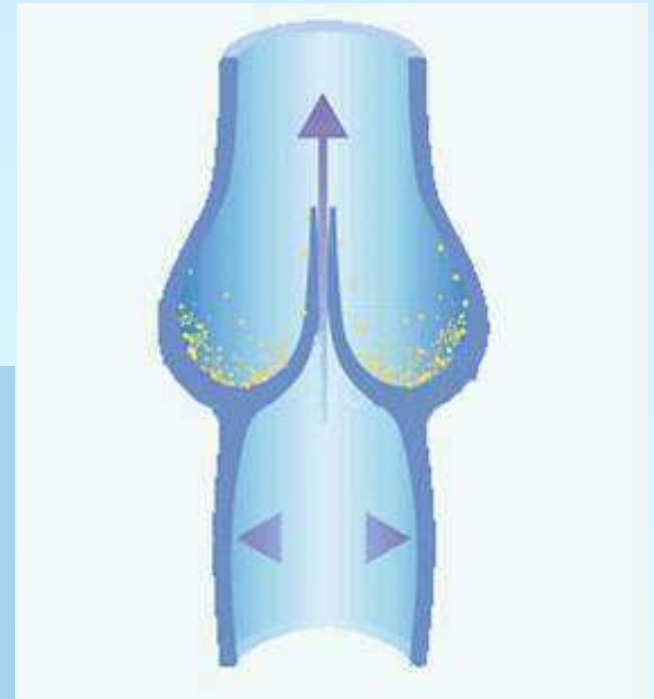
kým nie je neskoro

zápalová reakcia – zodpovedná za poškodenie žilovej chlopne vedie k refluxu a zvyšovaniu žilového tlaku

- expresia adhezivných molekúl
- (ICAM-1, E-selectin,...)
- žilová chlopňa
- remodelácia žilovej steny
- venóznny tlak
- **rolovanie, adhézia**
- **a migrácia**
- **leukocytov**

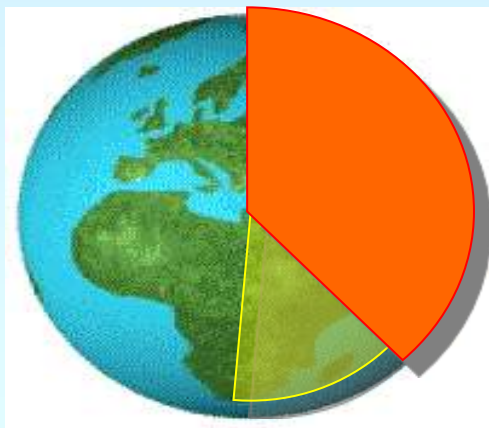
POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

CHVO – progresívne ochorenie

- **Príznaky chronického venózneho ochorenia postihujú až 50% slovenskej populácie²**
- **S vekom vzrastá výskyt u oboch pohlaví aj závažnosť ochorenia**
- **Teleangiektázie a retikulárne žily postihujú viac ako 80% pacientov**

$\frac{3}{4}$ pacientov s chronickým venóznym ochorením zostáva neliečených^{3,4}

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Chronické Venózne Ochorenie

“Chronické venózne ochorenie (CHVO) zahŕňa všetky príznaky a prejavy vznikajúce v dôsledku ochorenia žíl dolných končatín a progreduje do chronického štádia.”¹

PRÍZNAKY

- ✓ **pocit ťažkých nôh**
- ✓ **bolest'**
- ✓ **svrbenie**
- ✓ **kŕče**
- ✓ **nepokojné nohy**

PREJAVY

- ✓ **teleangiektázie**
- ✓ **varikózne žily**
- ✓ **opuch**
- ✓ **kožné zmeny**
- ✓ **vred predkolenia**

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

CEAP

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

CEAP klasifikácia CHVO

- **C – klinická** klasifikácia (triedy C0 – C6), doplnená o asymptomatickú (a) a symptomatickú formu (s)
- **E – etiologická** klasifikácia – kongenitálna (c), primárna (p), sekundárna (s), neidentifikovaná (n)
- **A – anatomická** klasifikácia – v závislosti od zasiahnutého anatomického úseku – povrchová (s – superficial), hĺbková (d – deep) alebo spojovacia (p – perforator), nelokalizovaná (n)
- **P – patofyziologická** klasifikácia – reflux (r) alebo obštrukcia (o), alebo ich kombinácia, alebo neidentifikovaná (n)

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

C – klinický – fyzikálny nálež

- C0 inšpekciou ani palpáciou nezistené znaky žilového ochorenia
- C1 teleangiektázie alebo retikulárne žily
- C2 kŕčovú žily
- C3 edém
- C4 trofické zmeny kože (hyperpigmentácie, ekzém , lipodermatoskleróza)
- C5 kožné zmeny ako v predchádzajúcej triede + zhojený ulcus
- C6 čerstvý ulcus cruris
- + a – asymptomatická, s – symptomatická

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

„Dni zdravých žíl“ program proti CHVO

Cieľ :

1. Zvýšiť zdravotné uvedomenie obyvateľstva o CHVO
2. Urobiť prieskum o výskyte CHVO, zachytiť včasné štádiá CHVO (C0 – C2) –zber dát –dotazníky
3. Iniciovať odoslanie závažnejších štádií CHVO (C2 – C6) k angiológovi či cievnemu chirurgovi

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

1. Cieľ: zvýšiť zdravotné uvedomenie obyvateľstva o CHVO

Pacienti

DNI ZDRAVÝCH ŽÍL
2. – 3. marec 2010
Počúvajte svoje nohy

Bolesť
Opuch
Pocit pálenia nôh

Nočné kŕče
Pocit ťažkých nôh
Kŕčové žily
Metličky

Trápi vás niektorý z týchto príznakov?
Dajte sa vyšetriť svojim všeobecným lekárom
v dňoch 2. – 3. marca 2010

Viac nájdete na stránke: www.opuchnutenohy.sk

- ✓ Plagát „Dni zdravých žíl“ v čakárni alebo v ambulancii všeobecných lekárov
- ✓ Vzdelávacia kampaň – VL; A+A; Médiá;
- ✓ Získavanie informácií o CHVO v ambulanciách VL, dotazníky
- ✓ Informačná webstránka:
www.opuchnutenohy.sk

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

POČÚVAJ SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

✓ Informačná webstránka:
www.opuchnutenohy.sk

Úvodná stránka

Otestujte sa

Čo chcú nohy povedať

Nohy hovoria CHŽO

Vznik ochorenia

Chronická žilová
nedostatočnosť

Štádiá ochorenia

Objektívne znaky

Rizikové faktory

Čo urobiť hneď?

Čo sa môže stať?

Kľúčové žily

Hemoroidy

Ťažké stavy

Nový životný štýl

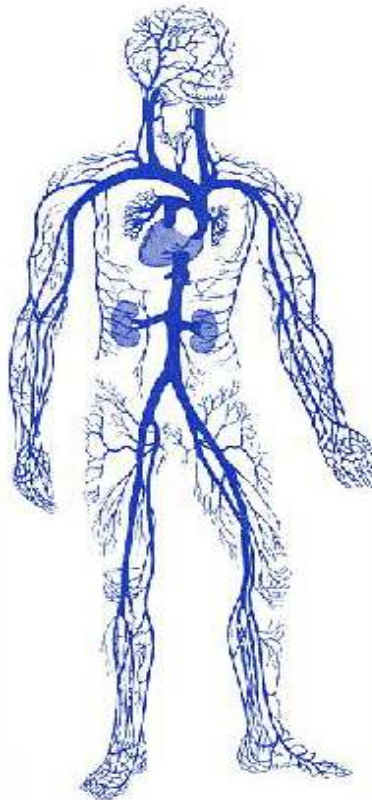
Najčastejšie otázky

Nájdí si lekára

Anketa

Ako často mávate
opuchnuté nohy?

Vznik ochorenia

V dolných končatinách existujú tri žilové systémy

- hlboký
- povrchový
- spojovací

V zdravom cievnom systéme prúdi krv z povrchového systému prostredníctvom spojovacieho až do hlbokého systému.

Žilové ochorenia sa vyskytujú hlavne pri poškodení povrchového žilového systému a jeho rozšírení do kľúčových žíl. Vyskytujú sa kdekoľvek na predkolení, menej na stehne alebo na zadnej strane lýtka.

Prvotnou príčinou chronického žilového ochorenia je **oslabenie žilovej steny** (jej vrodená menejcennosť, resp. poškodenie chorobným procesom), **strata jej pružného napätia** (tonusu) a následné rozšírenie žily. Tento proces urýchľujú aj **rizikové faktory** zhoršením odtoku žilovej krvi z dolných končatín.

Druhotne s rozšírením žilovej steny vzniká nedovieravosť jej chlopni a dochádza k **obrátaniu toku krvi v žilách**. Všetko to spôsobuje hromadenie krvi predovšetkým v povrchovom žilovom systéme dolných končatín, kde vzniká vysoký žilový krvný tlak. Ten na úrovni veľkých žíl zvyšuje tlak aj v malých cievach – venulách, kapitárach a lymfatických cievach. Dochádza k spomaleniu krvného prietoku, zhoršuje sa okysličenie cievnej steny, čo spôsobuje poškodenie cievnej výstelky, poruchy jej

funkcií a následné uľahčenie vzniku zápalu.

Prihlásenie

Meno:

Heslo:

Prihlásiť

Nová registrácia ▶

Zabudli ste heslo?

Poradňa

Na vaše otázky odpovedajú odborníci z oblasti angiológie a cievnej chirurgie.

Viac

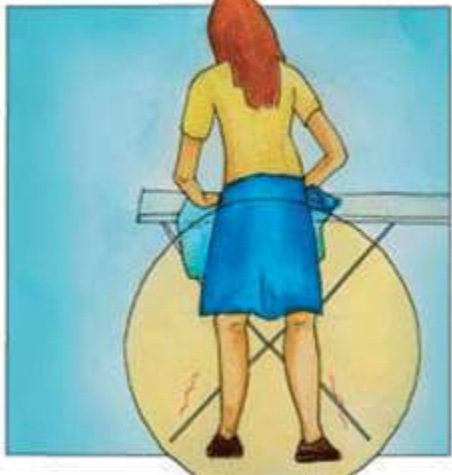
Otestujte sa!

Poznáte svoje nohy? ▶

Rýchlost stavu Vášho žilového systému ▶

Nový životný štýl - prevencia CHVO

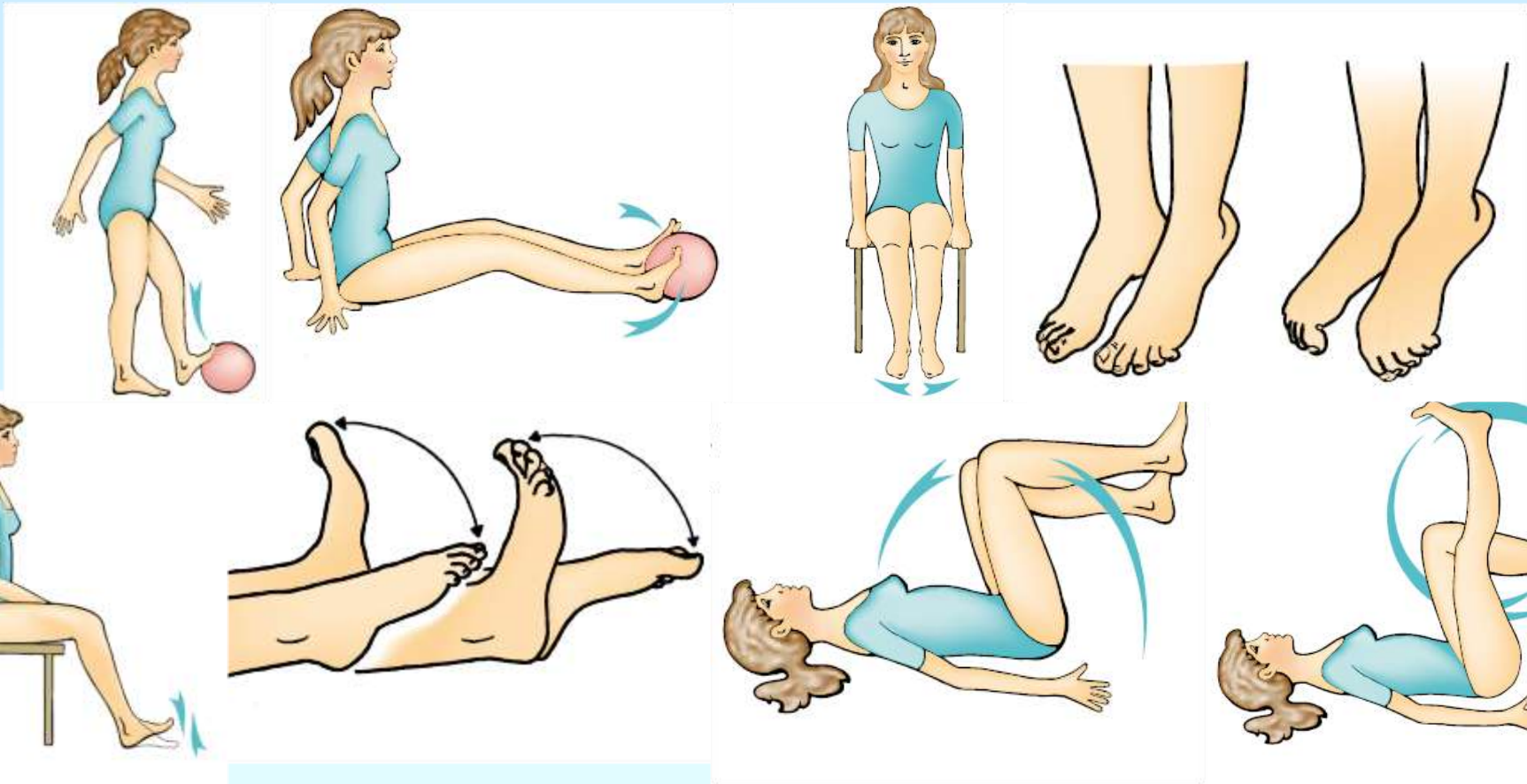

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Nový životný štýl – cvičenie!!

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

2. Cieľ: zachytiť a liečiť včasné štádia CHVO (C0 – C2)

Všeobecní lekári

Diagnostika a liečba:

- ✓ **C0**: Neviditeľné a nehmateľné známky žilového ochorenia
- ✓ **C1**: Teleangiektázie a retikulárne žily
- ✓ **C2**: Kŕčové žily

Získavanie informácií :

dotazníky,
zhromažďovanie dát,
medzinárodné porovnanie.

„Ak začneme liečbu pacientov už v prvých štádiách (C0 – C2), úplne predídeme komplikáciám CHVO...“

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

3. Cieľ VL: včasné **odoslanie** závažnejších štádií CHVO

(C3–C6) k ŠPECIALISTOVI – ANGIOLÓG a/alebo CIEVNY CHIRURG

- ✓ **C3**: Edém
- ✓ **C4**: Trofické zmeny kože
- ✓ **C5**: Trofické zmeny kože + zhojený vred
- ✓ **C6**: Otvorený vred predkolenia

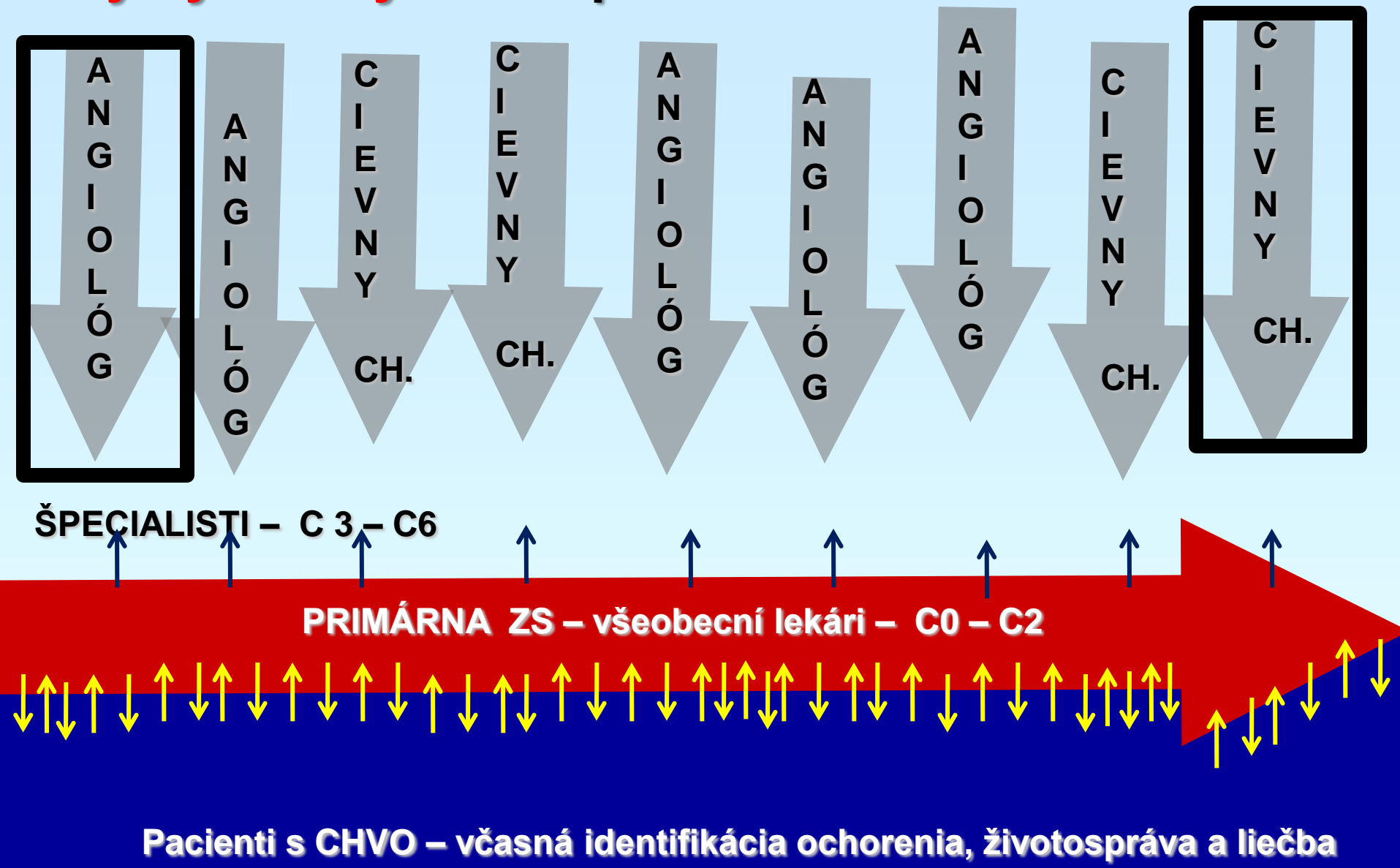

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Aký by mal byť osud pacienta s CHVO...

Pacienti s CHVO – včasná identifikácia ochorenia, životospráva a liečba

Špecialisti... CHVO

ANGIOLÓGOVIA A CIEVNI CHIRURGOVIA

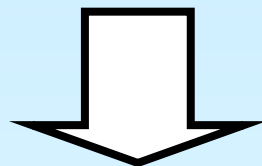

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Aká je situácia **CHVO** na Slovensku??

„Dni zdravých žíl“
skrínigový a vzdelávací program CHVO

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

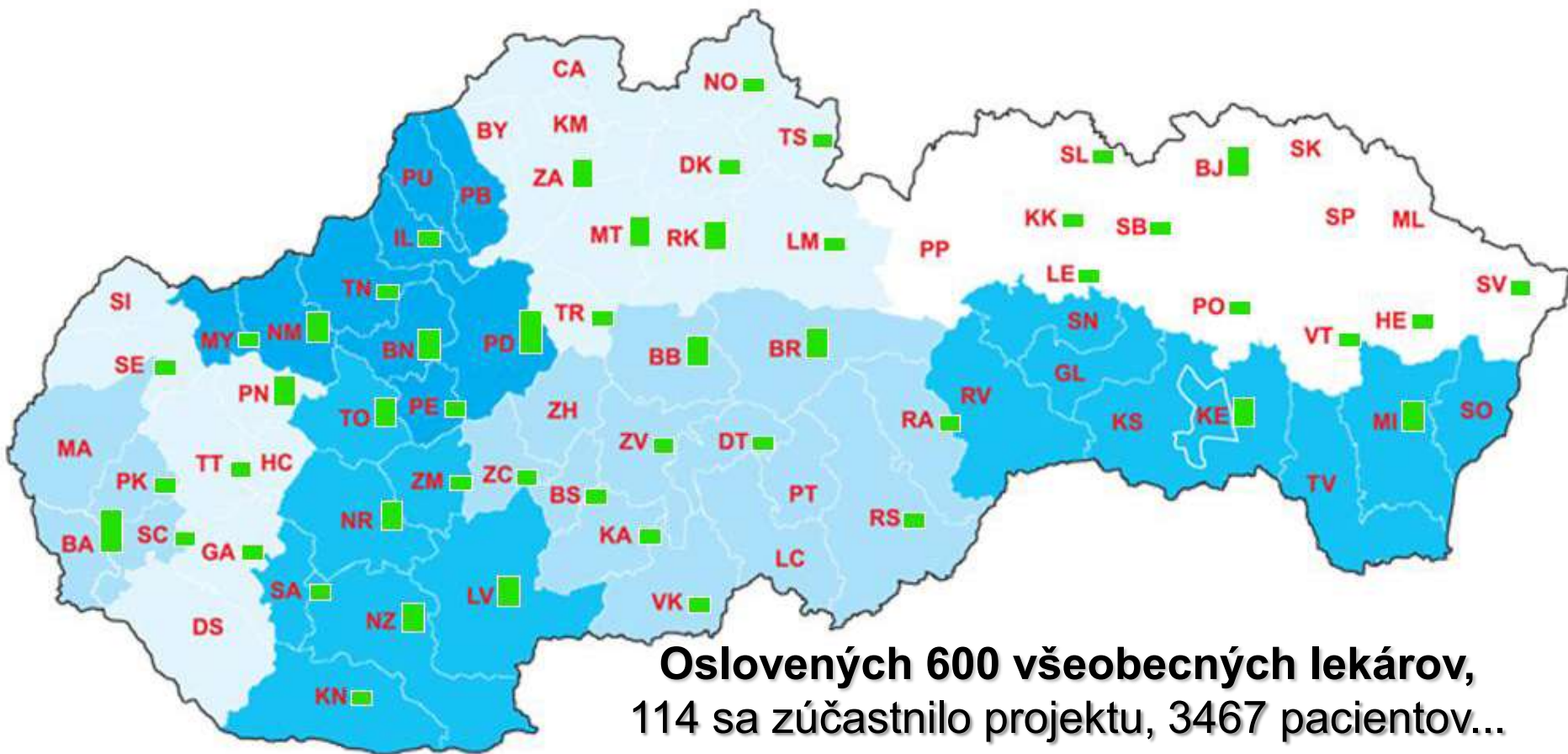

Dni zdravých žíl 2010 - vyhodnotenie

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

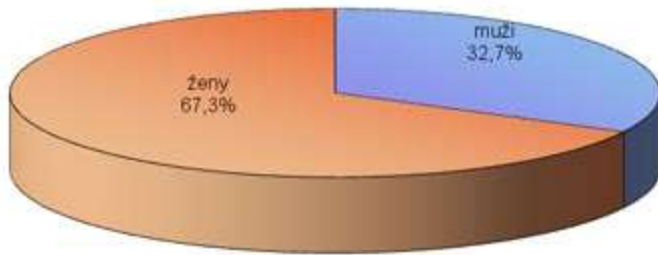

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

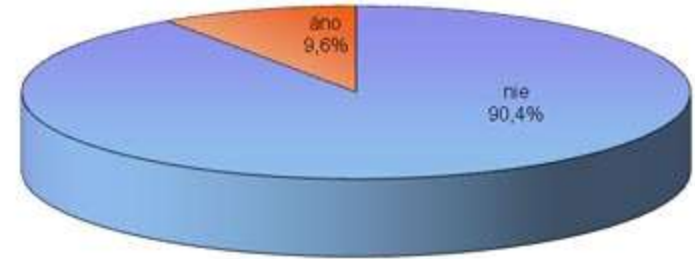
kým nie je neskoro

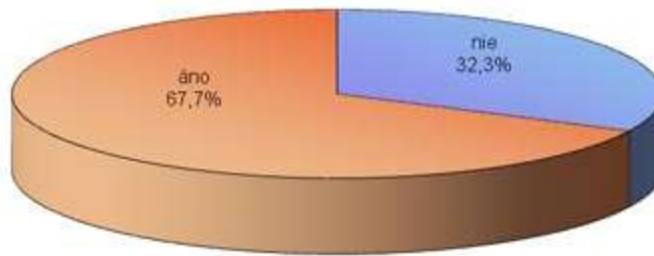
Pohlavie

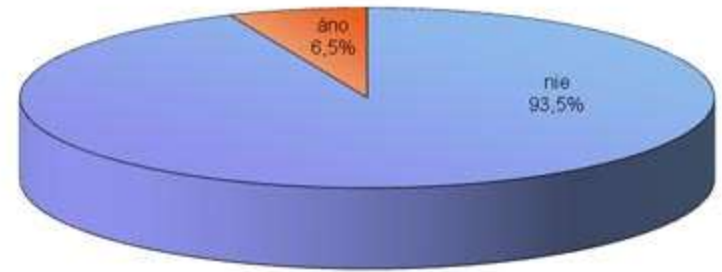
Užívate antikoncepčné tablety?

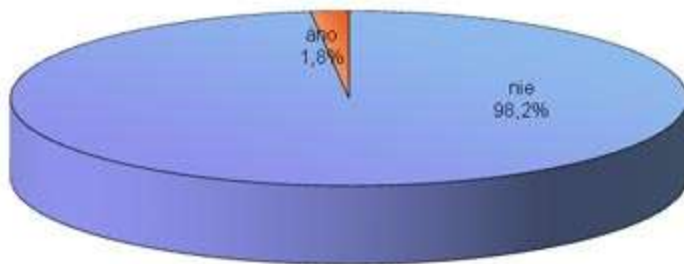
Mali ste už menopauzu ?

-//- Ak áno, užívate hormonálnu substitučnú terapiu?

-//- Ak nie: Ste v súčasnosti tehotná

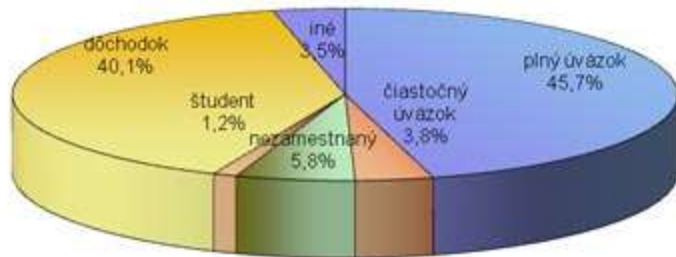

kým nie je neskoro

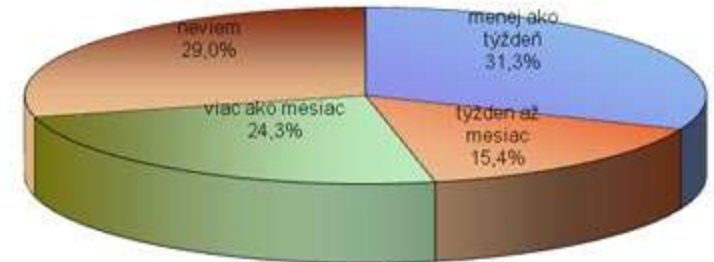
Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2288)

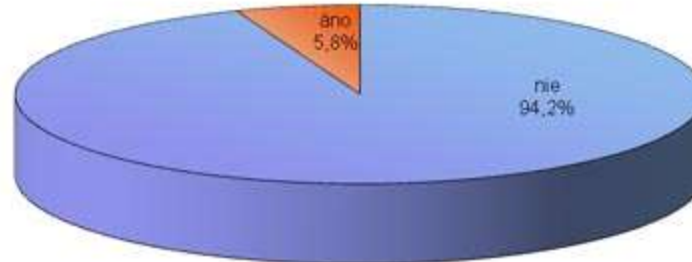
Zamestnanie

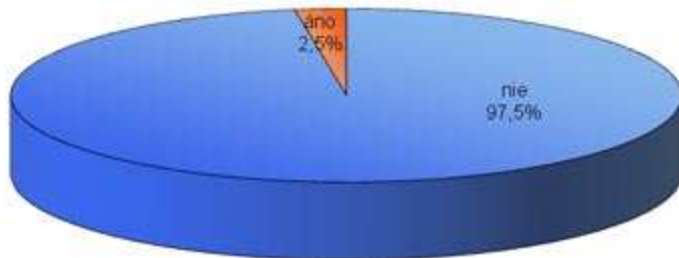
P20 - Koľko dní spolu ste za ostatných 5 rokov vymeškali z práce?

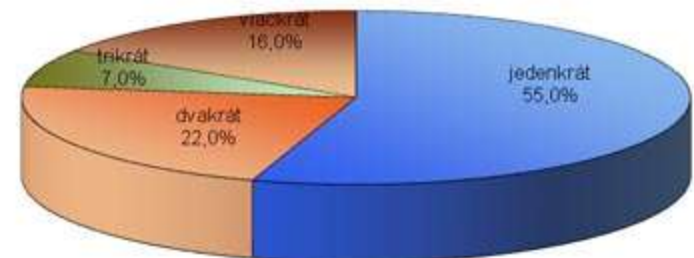
P16 - Zmenili ste niekedy profesionálnu činnosť alebo zamestnanie z dôvodu venózných problémov týkajúcich sa nôh?

P18 - Prišli ste v priebehu ostatných 5 rokov oprácu z dôvodu venózných problémov týkajúcich sa nôh?

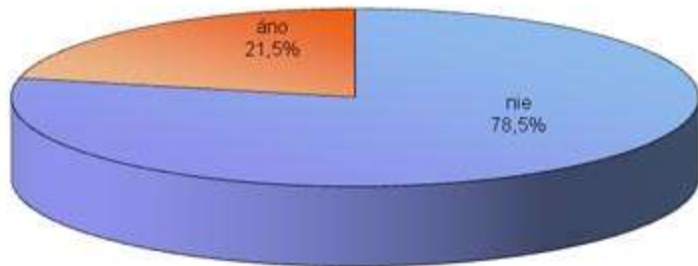
P19 - Ako často

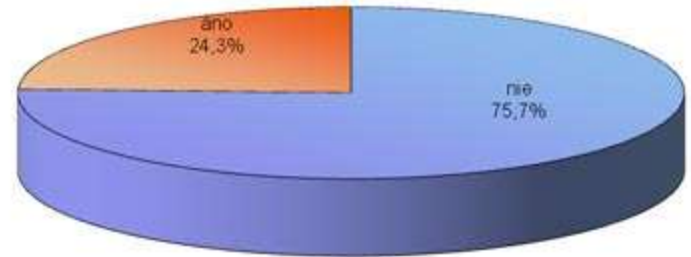
kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2288)

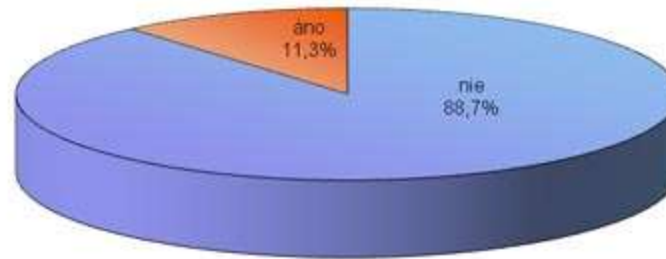
Cvičíte pravidelne?

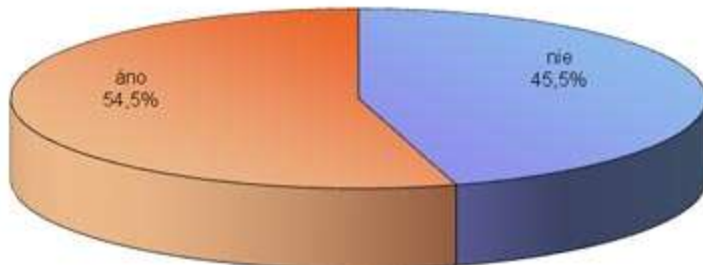
Fajčili ste niekedy?

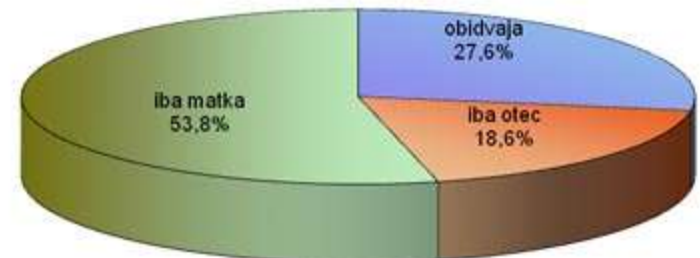
Mali ste niekedy krvnú zrazeninu v žile alebo nohe?

Mal váš otec alebo matka v minulosti venózne problémy s nohami, ako sú opuchnuté nohy, pavúčie žily, varikózne žily alebo vred na členku ?

-/- Ak áno, prosím, upresnite

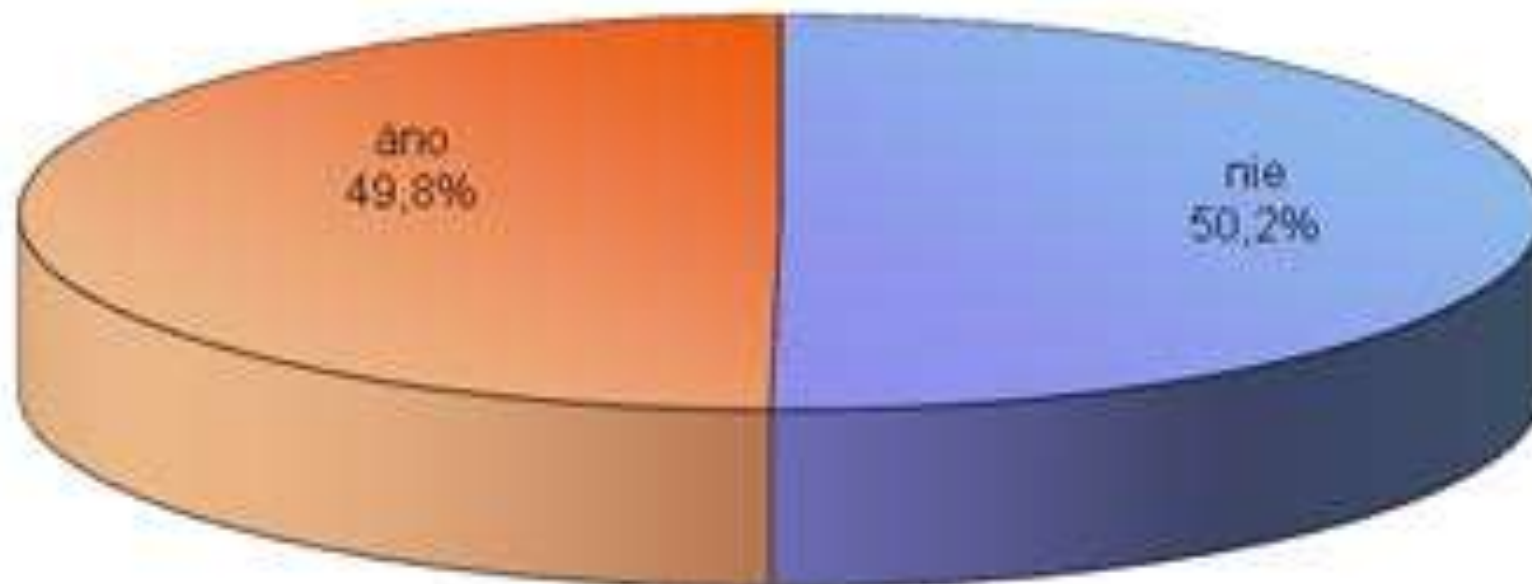

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2288)

Máte teraz opuchnuté nohy, pavúčie žily, varikózne žily alebo vred na členku?

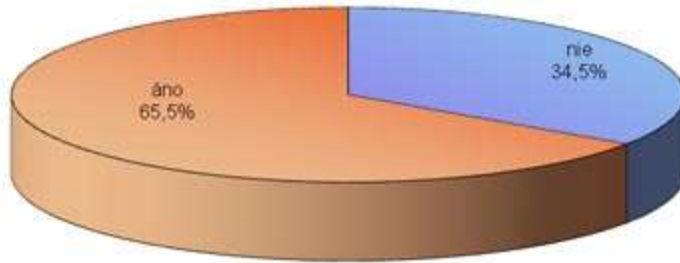
**POČÚVAJ
SVOJE NOHY**

kým nie je neskoro

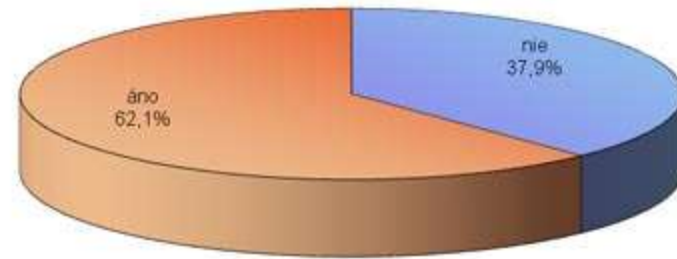
Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

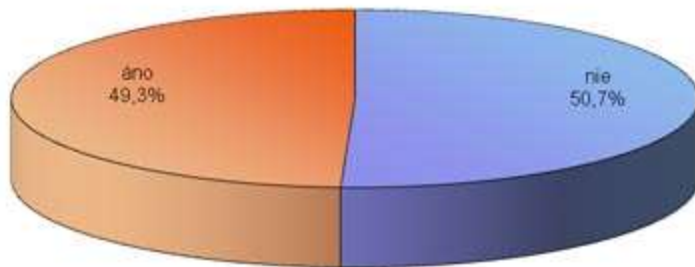
Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? a) Pocit ťažkých nôh

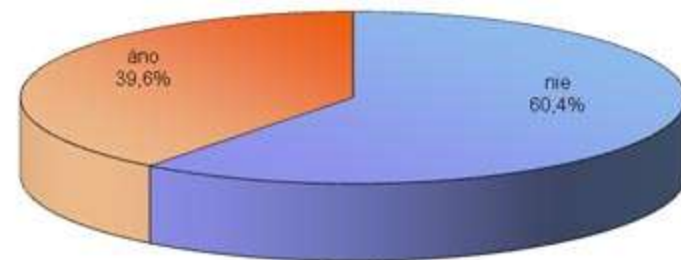
Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? b) Bolesť v nohách

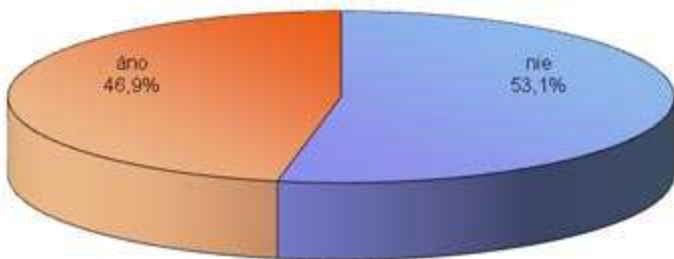
Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? c) Pocit opuchnutia

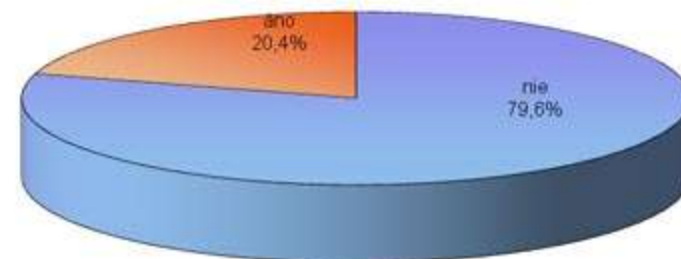
Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? d) Pocit pálenia

Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? e) Nočné kŕče

Trpíte v súčasnosti niektorými uvedenými problémami s nohami? f) Svrbenie

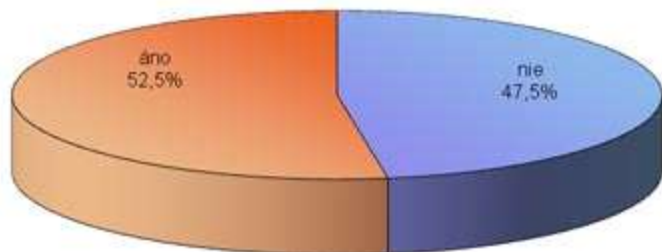

kým nie je neskoro

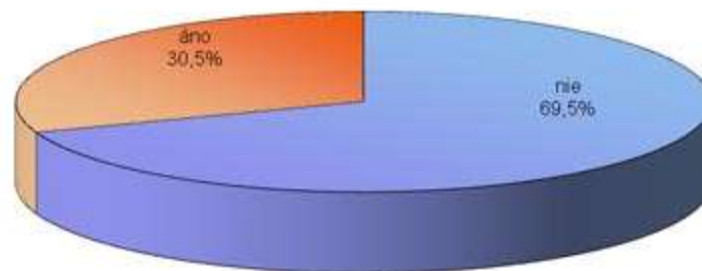
Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

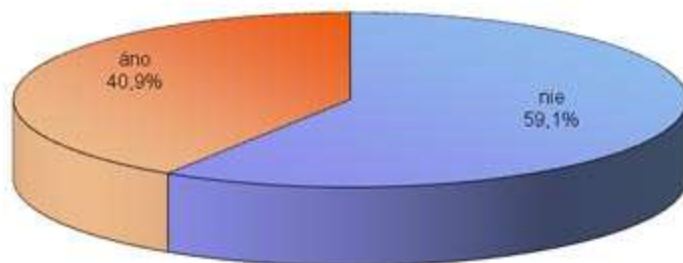
Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
a) Na konci dňa

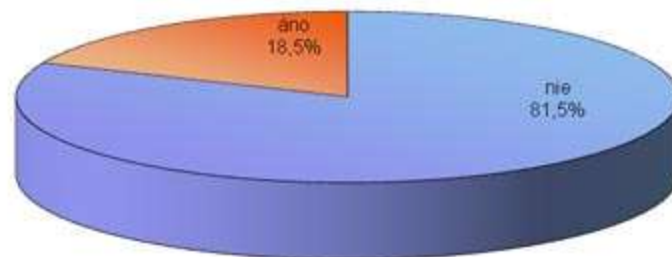
Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
b) V noci

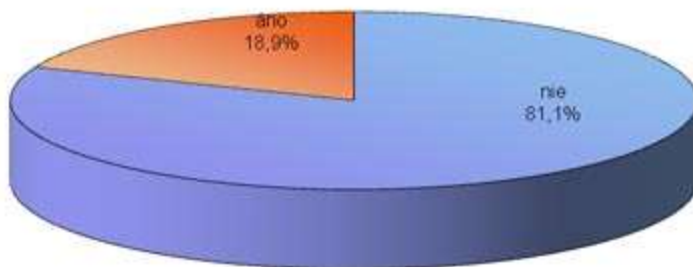
Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
c) Po dlhom státi

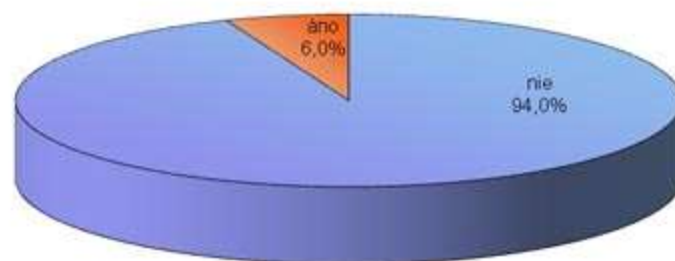
Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
d) Po dlhom sedení

Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
e) V lete

Kedy sú vaše problémy s nohami najintenzívnejšie?
f) Po teplom kúpeli

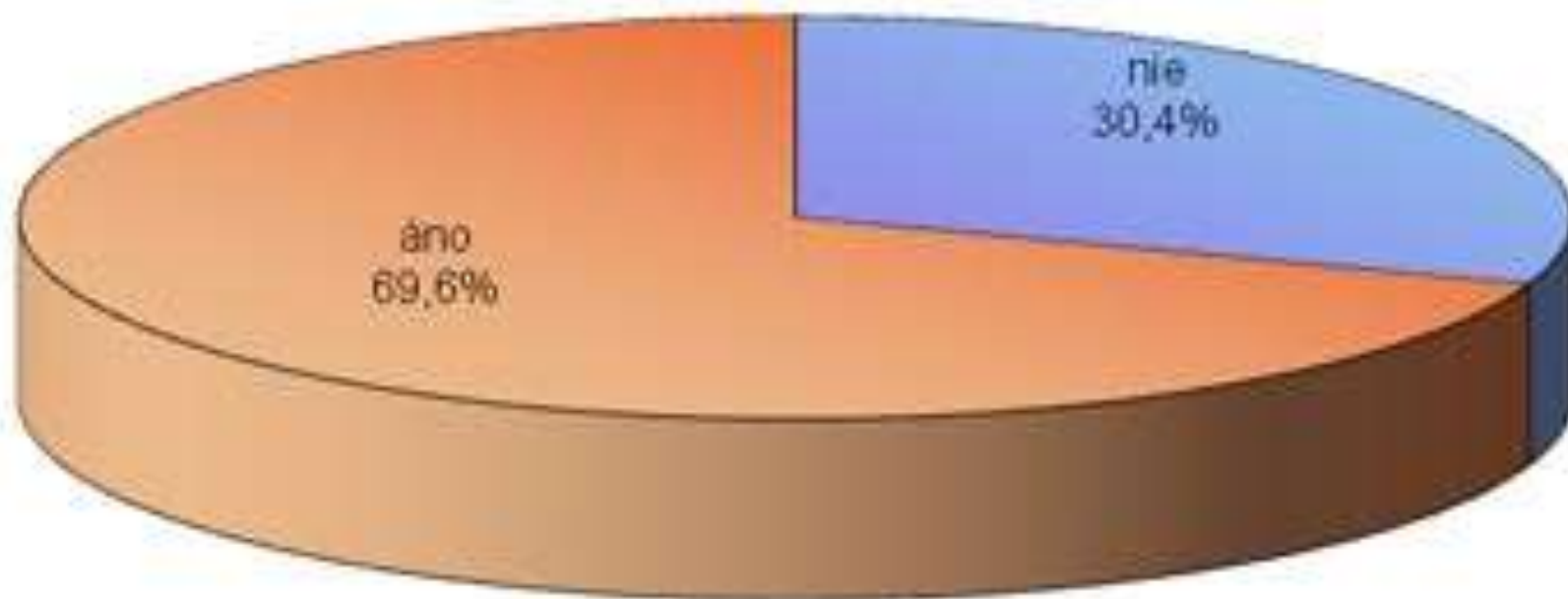

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2288)

Dostali ste niekedy radu týkajúcu sa vášho životného štýlu ako dôsledok vašich problémov s nohami?

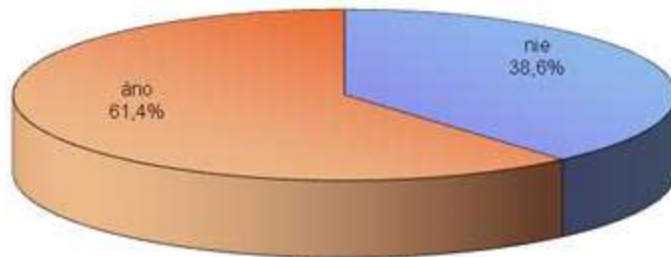
**POČÚVAJ
SVOJE NOHY**

kým nie je neskoro

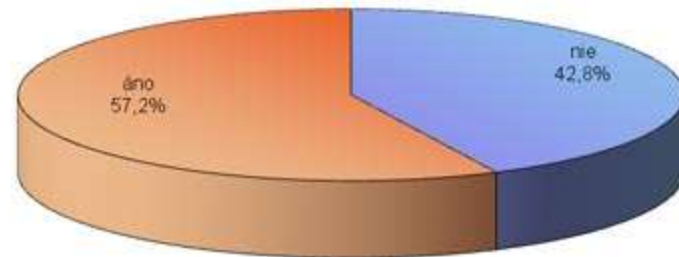
Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

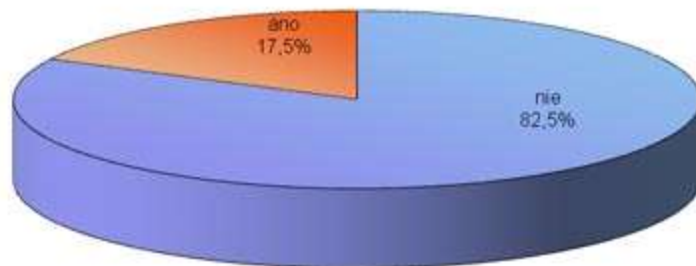
Ak áno, od koho?
a) Od lekára

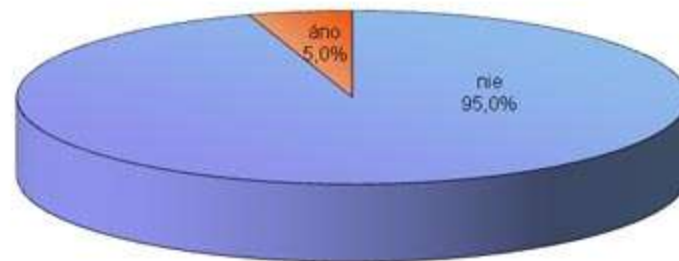
Radil sa s vami tento pacient o svojich venózných problémoch s nohami?

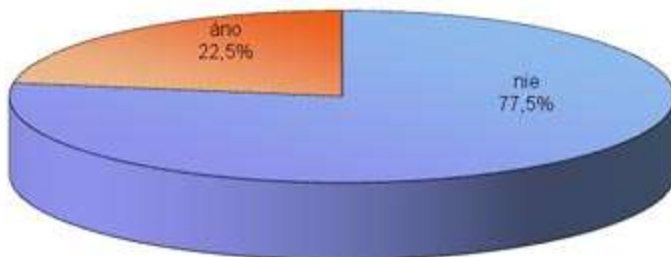
Ak áno, od koho?
b) Od rodiny alebo priateľov

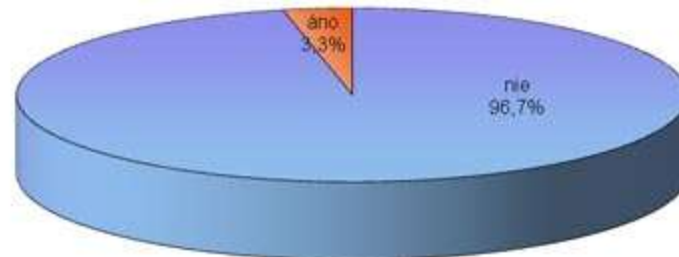
Ak áno, od koho?
c) Internet

Ak áno, od koho?
d) Z médií (časopisy, noviny, TV, rádio...)

Ak áno, od koho?
e) iné

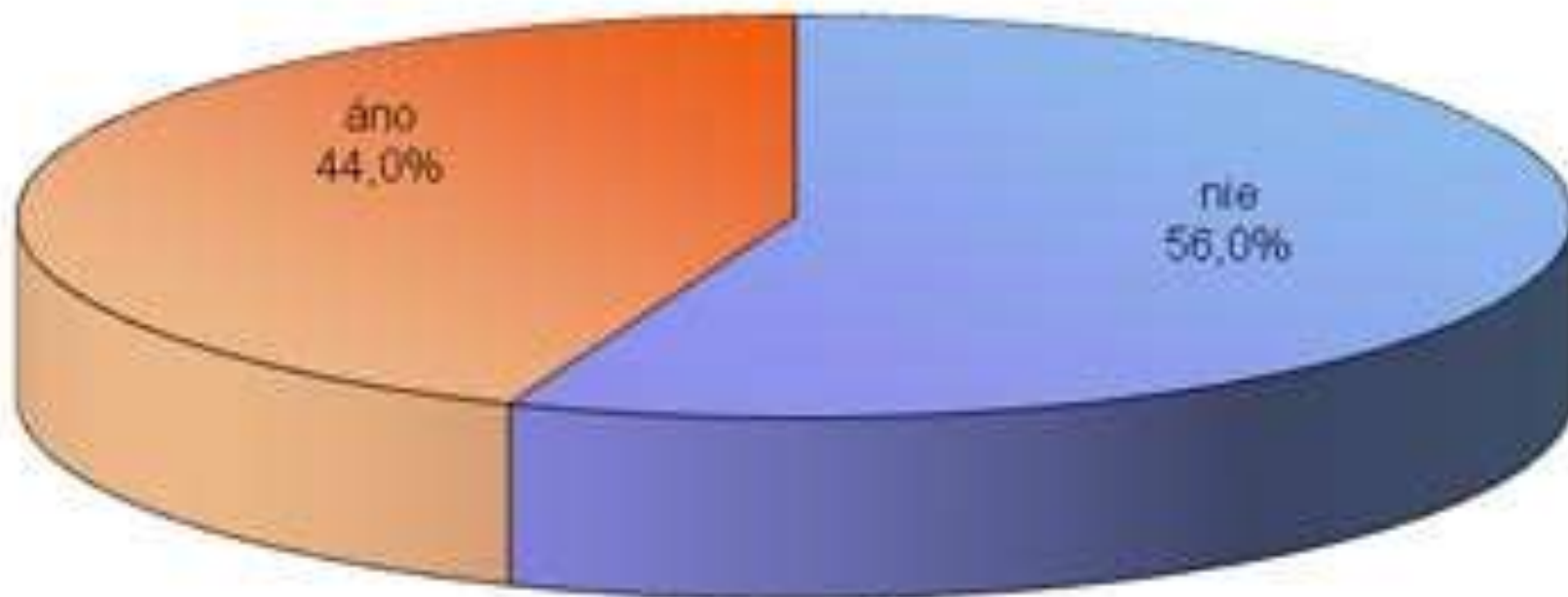

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

Boli ste niekedy liečený alebo v súčasnosti podstupujete liečbu venózneho ochorenia nôh?

SVOJE NOHY

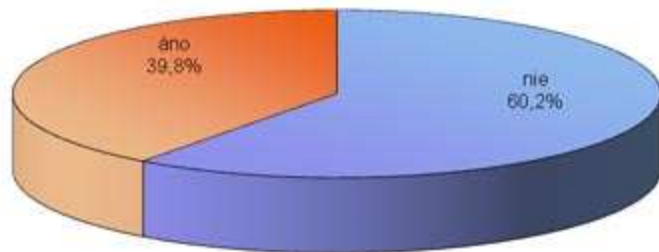
kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2288)

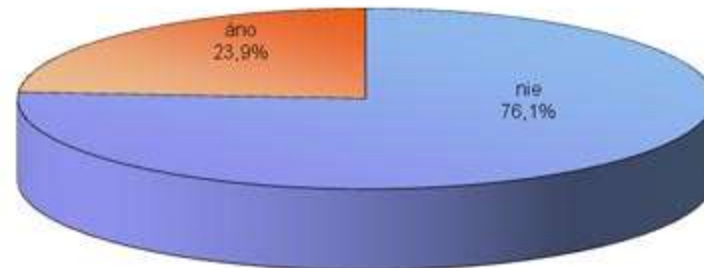
Ak áno, akú liečbu ste dostávali alebo v súčasnosti dostávate na venózne ochorenie nôh?

a) Venoaktívny liek

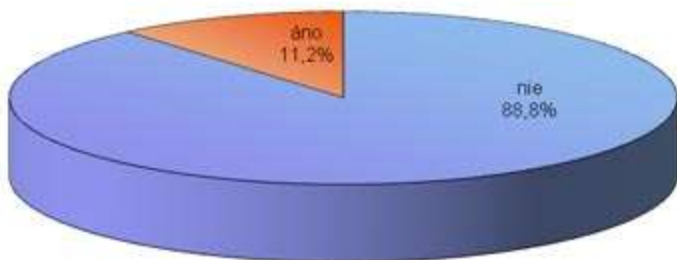
Ak áno, akú liečbu ste dostávali alebo v súčasnosti dostávate na venózne ochorenie nôh?

b) Kompresívna terapia

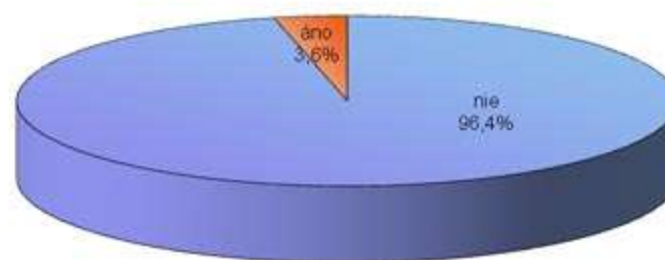
Ak áno, akú liečbu ste dostávali alebo v súčasnosti dostávate na venózne ochorenie nôh?

c) Antikoagulačná liečba

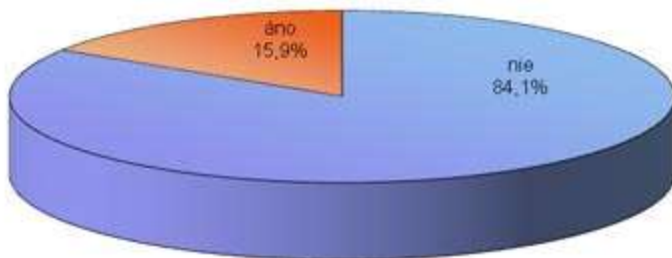

Ak áno, akú liečbu ste dostávali alebo v súčasnosti dostávate na venózne ochorenie nôh?

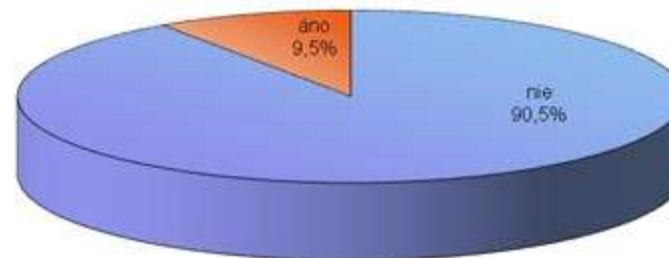
d) Skleroterapia

Podstúpili ste niekedy chirurgický zákrok ako dôsledok venózneho ochorenia nôh?

P17 - Boli ste v priebehu ostatných 5 rokov hospitalizovaný z dôvodu venózných problémov týkajúcich sa nôh (vrátane chirurgického zákroku)?

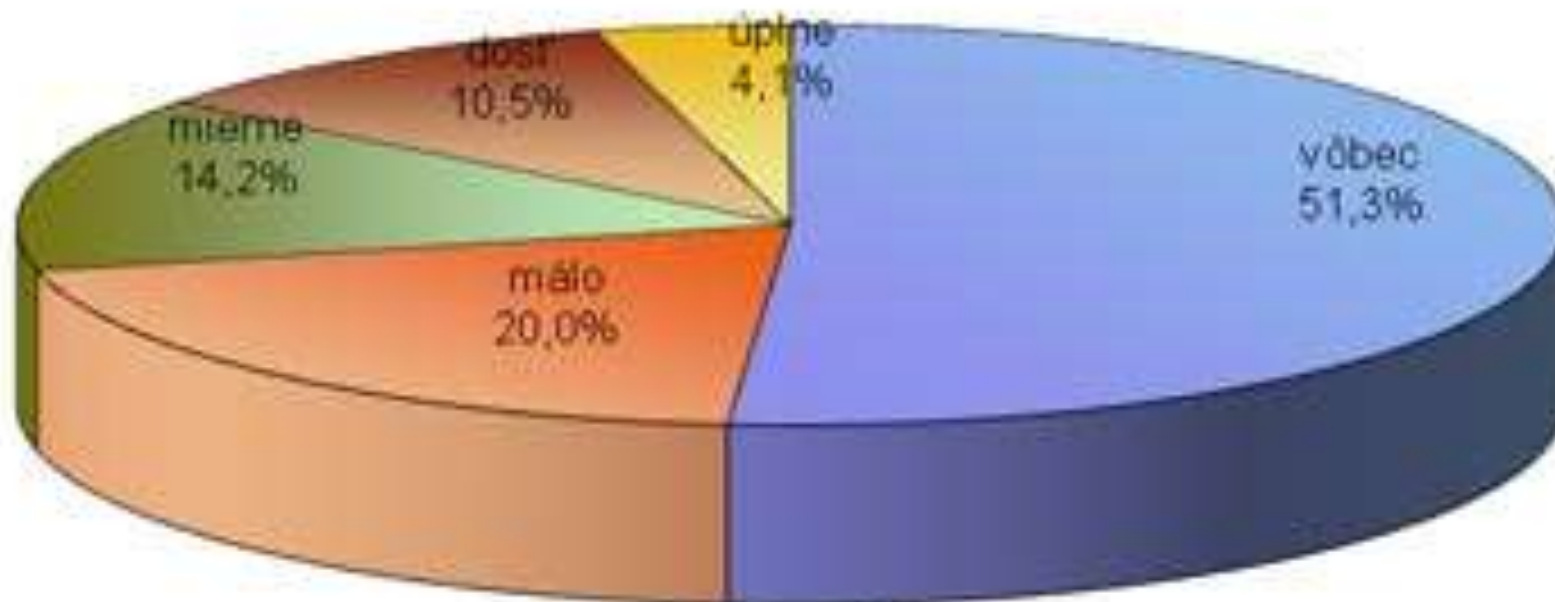

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

P11 - Citil som sa trápne pri odhalení svojich nôh

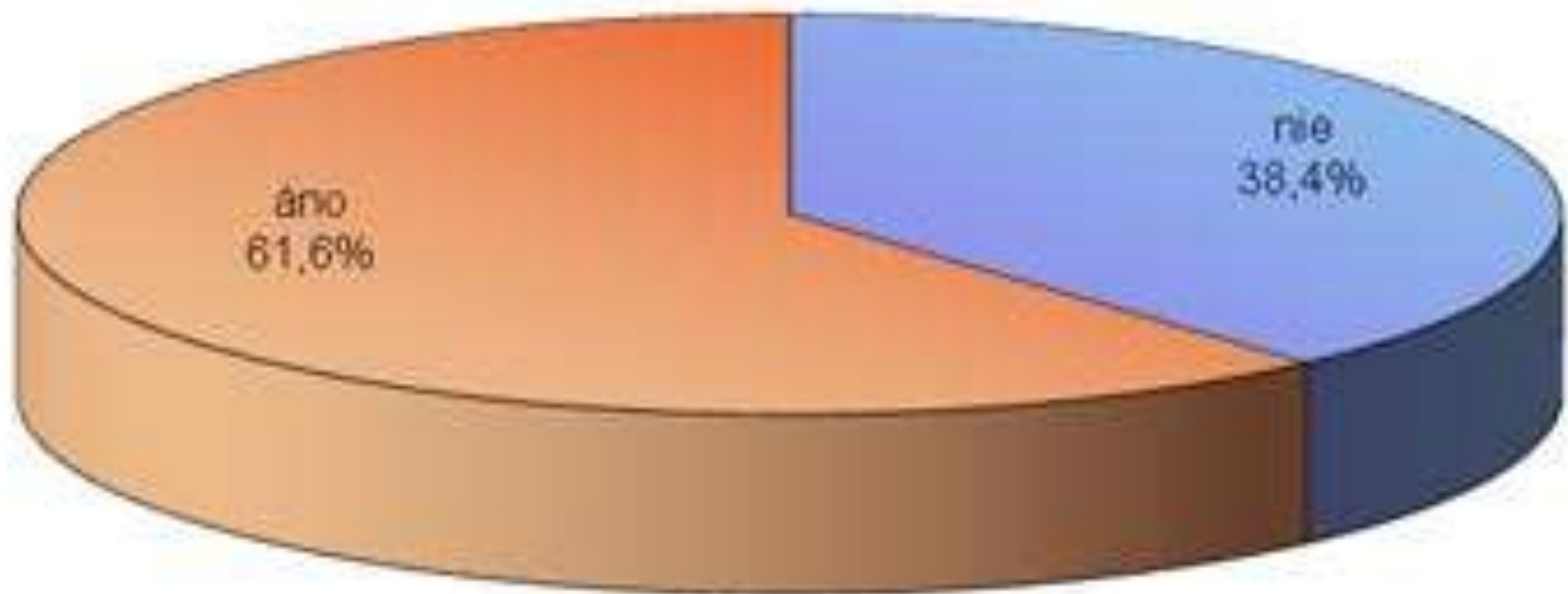
POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

Má pacient, podľa vášho názoru, chronické venózne ochorenie?

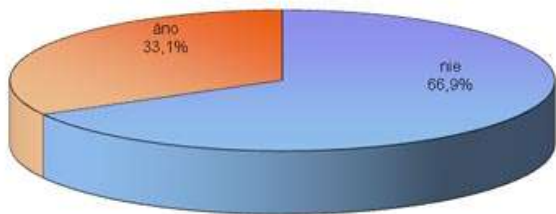
**POČÚVAJ
SVOJE NOHY**

kým nie je neskoro

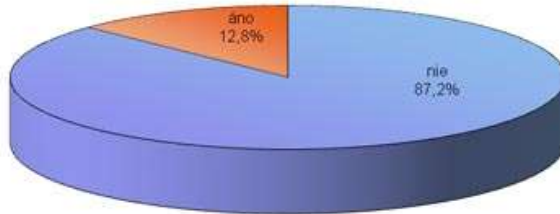
Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

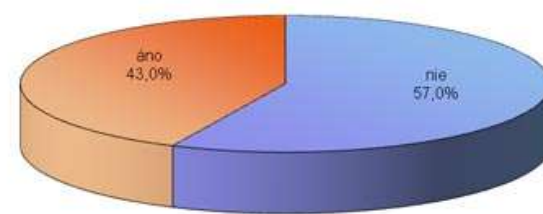
Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C0 Bez viditeľných alebo palpačných známk

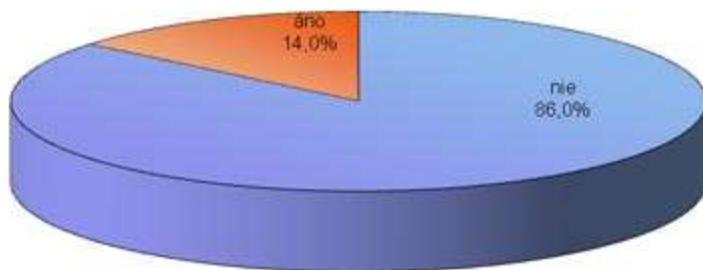
Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C1 Teleangiektázie alebo retikulárne žily

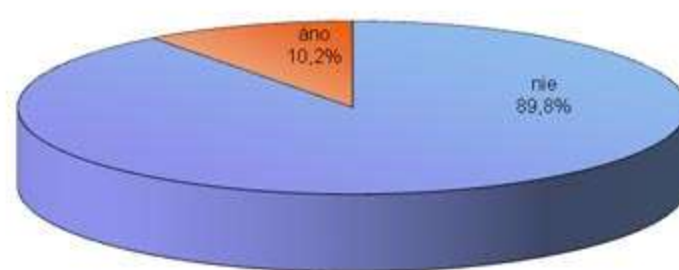
Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C2 Varikózne žily

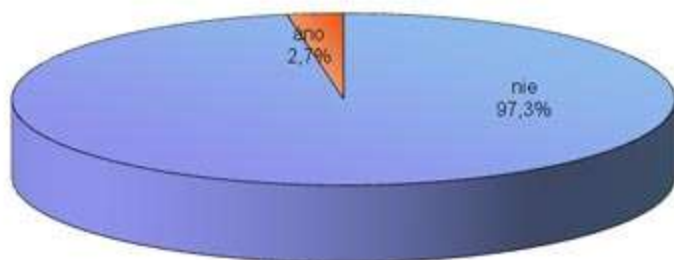
Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C3 Edém

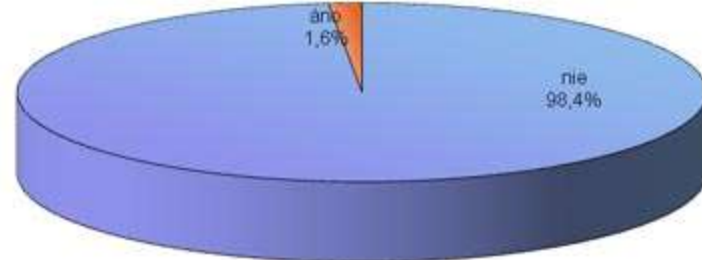
Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C4 Zmeny na koži (pigmentácia, ekzém, venózne ochorenia,
lipodermatoskleróza, atrofia blanche)

Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C5 Zahojený venózný vred

Klinické vyšetrenie dolných končatín podľa CEAP klasifikácie
C6 Aktivný venózný vred

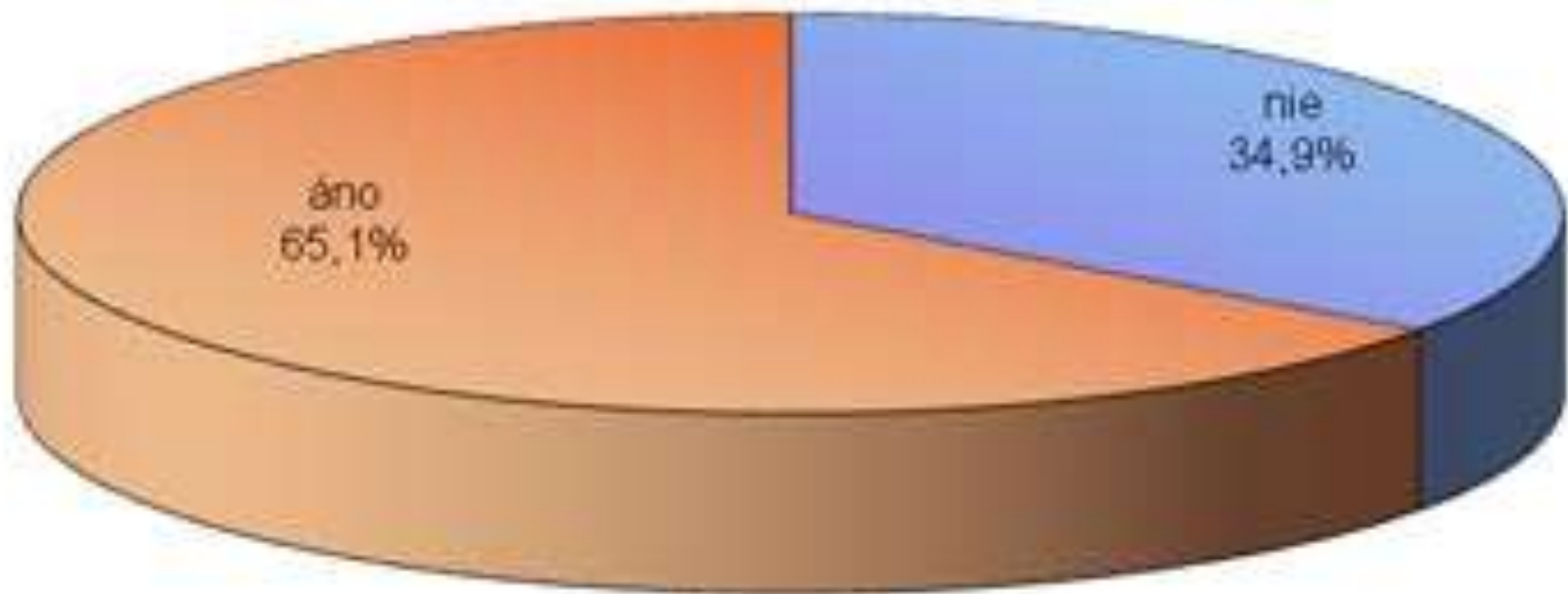

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

Myslíte si, že pacient potrebuje liečbu?

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

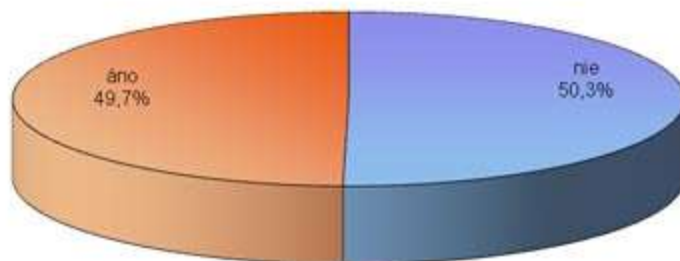
kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

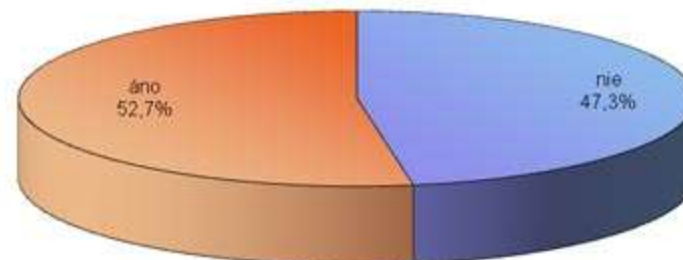

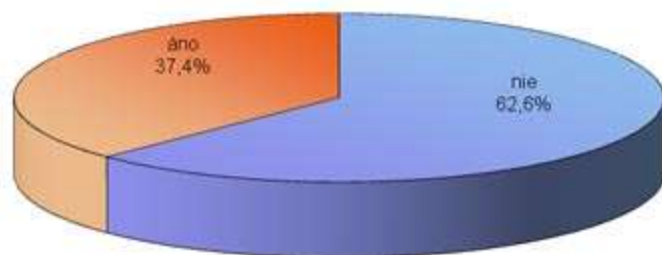
Ak áno, upresnite akú
a) Radu týkajúcu sa životného štýl

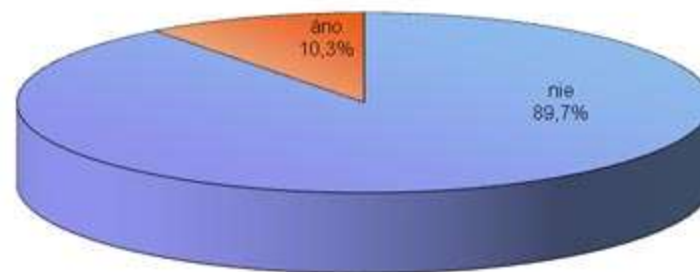
Ak áno, upresnite akú
b) Venoaktívny liek

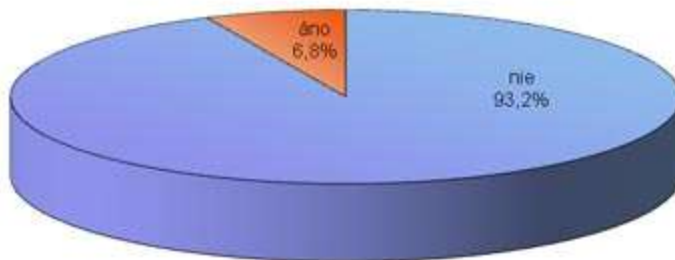
Ak áno, upresnite akú
c) Kompresnú terapiu

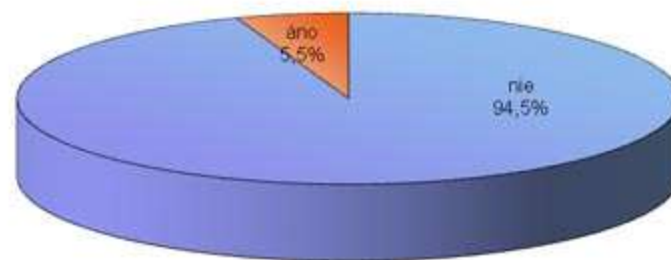
Ak áno, upresnite akú
d) Antikoagulačnú liečbu

Ak áno, upresnite akú
e) Skleroterapiu/endovenóznú abláciu/otvorený chirurgický zákrok

Ak áno, upresnite akú
f) iné

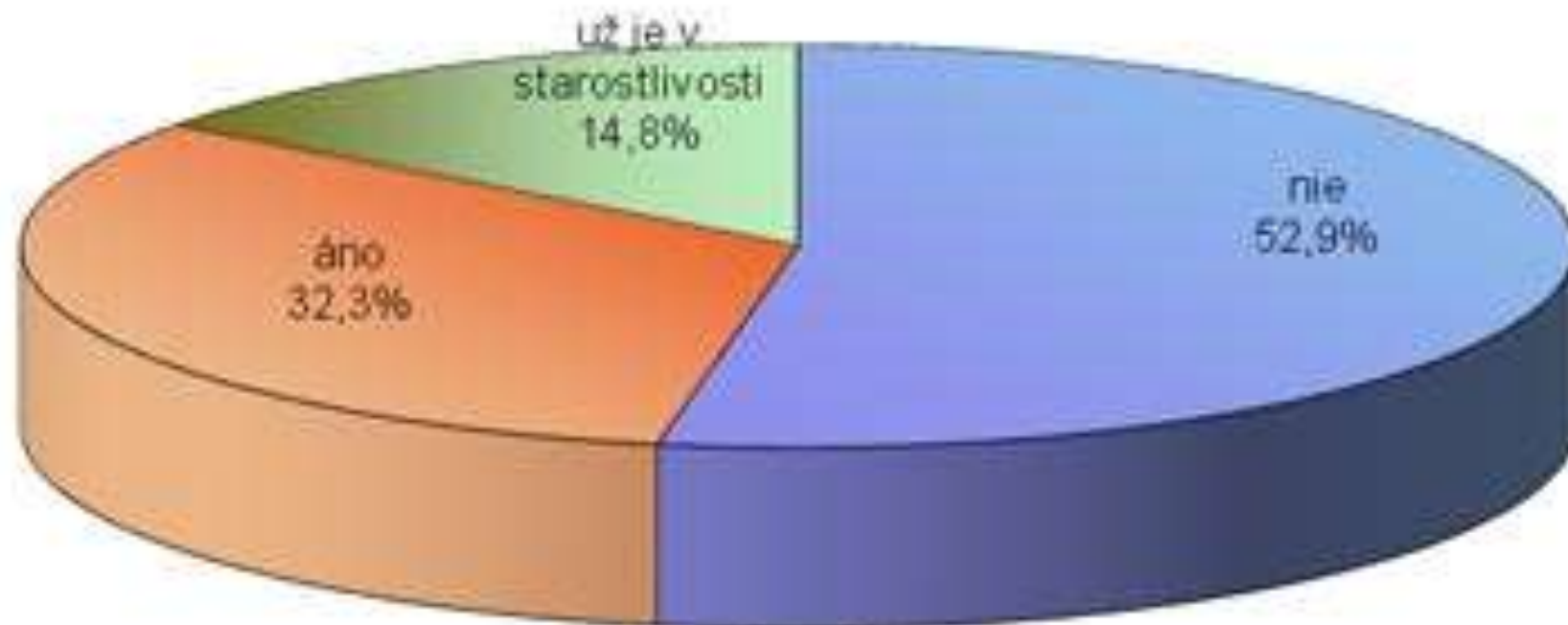

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

Mal by byť tento pacient, podľa vášho názoru, odporučený k špecialistovi na venózne ochorenia?

**POČÚVAJ
SVOJE NOHY**

kým nie je neskoro

Zúčastnení lekári 114, pacienti 3467 (muži 1111, ženy 2283)

Ďakujem vám za pozornosť

lipp@pobox.sk
pavolstec@pobox.sk

POČÚVAJ
SVOJE NOHY

kým nie je neskoro

